

w sprawie oceny programowej kierunku iberystyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku iberystyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Gdańskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku iberystyka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów, cele kształcenia i efekty uczenia się;
  2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
- 10 polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Założone dla kierunku ogólne efekty uczenia się nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji w kategorii kompetencje społeczne.

Założone dla kierunku efekty uczenia się – poza efektami odnoszącymi się wprost do kompetencji w zakresie obu języków kierunkowych – są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, ale nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie kompetencji społecznych. Spośród pięciu założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się jedynie efekt K_K04: „prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność i rzetelność przekazywanych informacji” – mieści się w odpowiadającej mu charakterystyce: P6S_KR/Rola zawodowa. Pozostałe efekty uczenia się w kategorii kompetencje społeczne nie odpowiadają charakterystykom PRK. Na przykład efekt K_K03: „potrafi odpowiednio

określić priorytety służące realizacji określonego zadania, na podstawie analizy sytuacji i problemów, formułuje propozycje rozwiązania” nie odnosi się ani do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, ani uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jak i gotowości do zasięgnięcia opinii ekspertów, o czym mówi charakterystyka P6S_KK, z którą efekt ten został powiązany. Podobnie K_K05: „uczestniczyć w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów i rozumie potrzebę zachęcania innych do kontaktów z kulturą” nie odpowiada charakterystyce P6S_KO odnoszącej się do wypełniania obowiązków społecznych, działalności na rzecz środowiska społecznego i myślenia w sposób przedsiębiorczy. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zadeklarowała odpowiednie zmiany efektów uczenia się, ale nie zostały one w żaden formalny sposób potwierdzone, co uzasadnia podtrzymanie zarzutu.

2. Nie sformułowano specyficznych, uszczegóławiających założeń dla kierunku ogólne efekty uczenia się, efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć.

Założone dla poszczególnych zajęć efekty uczenia się w dużej mierze powielają ogólne efekty uczenia się założone dla kierunku i nie opisują zakresu kompetencji właściwych dla tych zajęć, tym samym zaliczenie pojedynczych zajęć jest potwierdzeniem osiągnięcia przez studentów ogólnych założeń dla kierunku efektów uczenia się, które mimo to przypisane są także do zajęć w semestrach późniejszych. Uczelnia zadeklarowała gotowość przejrzania sylabusów pod kątem poprawności sformułowania efektów uczenia się, ale nie przedstawiono żadnych rozwiązań, które miałyby dowieść rozpoczęcia tego typu prac, co uzasadnia podtrzymanie zarzutu.

3. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się oraz efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć i grup zajęć nie określają precyzyjnie poziomu kompetencji językowych wg ESOKJ dla nauczanych na kierunku języków obcych.

Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie opisują w sposób spójny celów kształcenia w odniesieniu do kompetencji językowych w zakresie języków obcych ze wskazaniem zakładanego poziomu umiejętności językowych wg ESOKJ. W efektach określono jedynie poziom B2 dla języka hiszpańskiego, natomiast brak wskazania poziomu dla języka portugalskiego. Jedynie pośrednio z efektu K_U11: „potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w języku hiszpańskim i portugalskim w mowie i w piśmie, potrafi przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować z użyciem merytorycznych argumentów”, można wnioskować, że w przypadku obu języków obcych studenci osiągają ten sam poziom biegłości językowej, co nie odpowiada zarysowanej w raporcie samooceny koncepcji kształcenia, zgodnie z którą w zakresie języka portugalskiego studenci powinni osiągnąć poziom A2 ESOKJ. Powyższa niespójność widoczna jest także na poziomie efektów uczenia się założonych dla poszczególnych zajęć. Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie odpowiednich zmian, ale nie przedstawiono żadnych konkretnych rozwiązań, które dowiodłyby podjęcia tego typu działań, co uzasadnia podtrzymanie zarzutu.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Program studiów nie obejmuje zajęć w dziedzinie nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS.

W programie studiów nie zostały wyodrębnione zajęcia z dziedziny nauk społecznych realizowane w wymiarze 5 ECTS. Do tej grupy nie mogą zostać zaliczone zajęcia *dzieje i kultura Półwyspu Iberyjskiego, dzieje i kultura Ameryki Łacińskiej*, które zawierają zaledwie elementy nawiązujące do geografii społeczno-ekonomicznej. Powyższy wymóg spełniony został jedynie w ramach specjalizacji nauczycielskiej, która jednak w wyniku przyjętych działań naprawczych została zlikwidowana (zajęcia z zakresu psychologii i pedagogiki) w przypadku studiów stacjonarnych, oraz formalnie dla specjalizacji międzykulturowej w przypadku studiów niestacjonarnych, na której program studiów obejmuje zajęcia *komunikacja międzykulturowa*, ale przypisane im 5 punktów ECTS jest wartością przeszacowaną, ponieważ program tych zajęć oraz zaplanowane dla studentów zadania nie uzasadniają nakładu pracy w wymiarze 125-150 godzin. Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie dodatkowych zajęć, które zapewniłyby w programie studiów wymaganą liczbę punktów ECTS w dziedzinie nauk społecznych, ale przyjęty od cyklu kształcenia 2021/2022 program studiów tego nie gwarantuje, gdyż proponowane zajęcia, takie jak wymienione powyżej bądź nowe, np. *językoznawstwo stosowane czy myśl humanistyczna i społeczna w krajach romańskich*, tylko w części obejmują treści w dziedzinie nauk społecznych.

2. Niewłaściwa liczba punktów ECTS przypisanych do praktyki zawodowej realizowanej na *specjalności translatorskiej* (studia stacjonarne i niestacjonarne) i *specjalności międzykulturowej* (studia niestacjonarne).

Na studiach stacjonarnych w programie studiów praktyce zawodowej realizowanej w ramach specjalizacji translatorskiej w wymiarze 120 godzin przypisano 3 punkty ECTS, do odpowiada maksymalnie 90 godzinom pracy studenta. Jednocześnie niezgodnie z programem studiów regulamin praktyk zawodowych zakłada dla tej praktyki 4 ECTS. W przypadku studiów niestacjonarnych praktyce zawodowej dla specjalności translatorskiej w wymiarze 90 godzin przypisano 2 ECTS, co odpowiada maksymalnie 60 godzinom pracy studenta. W programie studiów przyjętym dla rozpoczynających się od roku akademickiego 2021/2022 cyklu kształcenia nie zlikwidowano powyższych nieprawidłowości.

3. Niewłaściwa liczba punktów ECTS w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się i treści programowych, w szczególności w relacji do ESOKJ, w przypadku zajęć *praktyczna nauka języka hiszpańskiego* ścieżka początkująca i ścieżka zaawansowana, kształcących wyłącznie kompetencje językowe.

Zbyt duża liczba punktów ECTS przypisana została do zajęć z praktycznej nauki języka obcego, kształcących wyłącznie kompetencje językowe – dla studiów stacjonarnych dla języka hiszpańskiego 65 ECTS, zarówno dla ścieżki zaawansowanej i początkującej, którym przyporządkowano odpowiednio 630 oraz 780 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, zaś dla studiów niestacjonarnych - 63 ECTS i 520 godzin zajęć, gdy normy dla języka opanowanego na poziomie B2 wynoszą średnio 500-600 godzin całkowitego nakładu pracy. Tymczasem odpowiadający liczbie punktów ECTS całkowity nakład pracy studenta wynosi 1625-1950 godzin dla studiów stacjonarnych i 1575-1890 godzin dla studiów niestacjonarnych. Uczelnia zadeklarowała przyjrzenie się problemowi, ale nie zaproponowała żadnych konkretnych rozwiązań, sugerując, że praca osób zaawansowanych językowo odbywa się w większym stopniu na zasadzie indywidualnych konsultacji, w trakcie

których studenci podnoszą swe kompetencje, a na wspólnych zajęciach odbywa się praca wedle jednego trybu dla wszystkich studentów, co ma gwarantować spójność kompetencji językowych. Jednocześnie zakładając, że student osiągnie znaczną część efektów uczenia się w ramach zajęć prowadzonych w formie indywidualnych konsultacji, nie określono dla nich wymaganych prawem elementów: efektów uczenia się, treści programowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Niezgodne z prawem jest stosowanie przez Uczelnię podwójnego standardu postępowania, polegającego na zaliczeniu godzin konsultacji do wolumenu zajęć dydaktycznych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, przy równoczesnym niezaliczeniu konsultacji do rocznego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, obowiązującego nauczyciela akademickiego. Należy także podkreślić, że punkty ECTS przypisane do zajęć *praktyczna nauka języka hiszpańskiego* nie mogą być zaliczone do puli punktów ECTS powiązanych z dyscypliną wiodącą, nie służą one bowiem zdobywaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności z zakresu językoznawstwa.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Brak formalnego uregulowania trybu i zasad ankietowej oceny programu studiów na kierunku iberystyka.

Na kierunku okazjonalnie przeprowadzano w formie papierowej ankiety służące ocenie nauczyciela akademickiego i sposobu prowadzenia zajęć (podejmowane z inicjatywy poszczególnych wykładowców). Nie zostały opracowane zasady ich przeprowadzania, nie wszyscy nauczyciele stosowali te rozwiązania, gdyż nie są one obligatoryjne, a wyniki wpływające z analiz są zazwyczaj omawiane jedynie z konkretną grupą zajęciową, która ankiety wypełniła, co nie gwarantuje anonimowości ankietowanym i nie wpływa kompleksowo na jakość programu studiów. Uczelnia podjęła działania naprawcze i przede wszystkim w czerwcu tego roku przeprowadziła systemową i kompleksową ankietyzację kierunku. Wedle procedury Wydziału Filologicznego UG ankietyzacji elektronicznej podlegają wszystkie kierunki na wydziale co dwa lata, a ponadto dodatkowo mogą przeprowadzać ankiety papierowe wedle potrzeb sami pracownicy. Stanowi to naruszenie art. 128 pkt 4 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), zgodnie z którym uczelnia umożliwia studentom dokonanie co najmniej raz w roku oceny nauczyciela akademickiego. Przyjęte rozwiązania nadal nie regulują ankietyzacji dokonywanych z inicjatywy nauczycieli akademickich, tak więc podjęte działania naprawcze są częściowo skuteczne.

2. Na kierunku nie w pełni funkcjonuje przyjęty w Uczelni system zapewnienia jakości kształcenia.

Uczelnia posiada system zapewnienia jakości kształcenia, który na kierunku iberystyka nie został w pełni wdrożony, a opracowane procedury okazały się nie w pełni skuteczne. Oceną programową zajmuje się Rada Programowa, na co wskazuje Zarządzenie nr 8/2020 Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 10 października 2020 roku. W zarządzeniu brak informacji, jak często mają się odbywać okresowe przeglądy i w jakim trybie. Nie opracowano regulaminowych zasad dotyczących okresowych przeglądów programów studiów. Ponadto obowiązująca w Jednostce ocena programu studiów nie jest skuteczna, ponieważ w przyjętym od cyklu kształcenia 2021/2022 programie studiów nie podjęto działań naprawczych w zakresie wskazanym w raporcie zespołu oceniającego odnoszącym się np. do niewłaściwego oszacowania nakładu pracy

studenta punktami ECTS czy zapewnienia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze minimum 5 punktów ECTS. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że oddelegowała Przewodniczącą Rady Programowej kierunku iberystyka do wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, aby na bieżąco zapoznawał się z aktualnymi regulacjami oraz standardami i brał udział w dyskusji nad jakością kształcenia na Uczelni. Zaproponowane rozwiązanie może w przyszłości przyczynić się do poprawy jakości kształcenia na kierunku, ale na obecnym etapie nie poskutkowało likwidacją zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się dostosowanie założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się do charakterystyk 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w kategorii kompetencji społecznych.
2. Zaleca się sformułowanie specyficznych dla zajęć efektów uczenia się, uszczegóławiających ogólne założone efekty uczenia się.
3. Zaleca się określenie w ogólnych założonych dla kierunku efektach uczenia się dla zajęć służących kształtowaniu kompetencji językowych zakładanego poziomu umiejętności językowych wg ESOKJ.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się zapewnienie w programie studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 ECTS.
2. Zaleca się korektę liczby punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych w sposób odpowiadający ich wymiarowi godzinowemu.
3. Zaleca się weryfikację punktów ECTS w odniesieniu do treści programowych, w szczególności w relacji do ESOKJ, w przypadku zajęć *praktyczna nauka języka hiszpańskiego*, ścieżka początkująca i ścieżka zaawansowana.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się formalne i zgodne z wymaganiami ustawy uregulowanie trybu i zasad ankietowej oceny programu studiów na kierunku iberystyka.
2. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia skutkujące kompleksową oceną programu studiów implikującą wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające kierunku iberystyka na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2023/2024.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

